

bij Open Deur oktober 2025

In gesprek over 'Zacheüs'

Om te beginnen

Lees samen het verhaal van Zacheüs in Lucas 19:1-10. Ook al is het een bekend bijbelverhaal, wat springt er bij deze lezing voor u uit vandaag?

Het evangelieverhaal van Zacheüs is een verhaal om je aan te spiegelen, lezen we in de inleiding. Welke spiegels ziet u zo op het eerste gezicht?

'Zien en gezien worden' (pag. 2-3)

- Bart Niek van de Zedde stelt de vraag: 'Wie ziet nu wie?' Wat zou uw antwoord zijn?
- Van de Zedde noemt een heel rijtje van mensen in het verhaal die elkaar zien vanuit verschillende posities. Zou u dit naar de actualiteit kunnen vertalen?
- Hoe je kijkt wordt bepaald door de bubbel waarin je leeft. Welke bubbels ziet u zo om u heen? Hoe zou u uw eigen bubbel omschrijven?
- Welke kleur heeft uw figuurlijke bril momenteel en waarvoor staat die kleur?
- Welke verbanden ziet u tussen het verhaal van Bartimeüs en dat van Zacheüs?
- Waarom mopperen de omstanders, denkt u?

'Welkom' (pag. 4-5)

- Heeft u weleens het verband gelegd tussen de vijgenbladeren van het verhaal van Adam en Eva en dit verhaal van Zacheüs?
- Welke overeenkomst ziet u zo op het eerste gezicht?
- Wat zou uw gemeente kunnen doen voor mensen die zich niet vanzelfsprekend welkom voelen in de kerk?
- Kent u het verschijnsel kliederkerk? Vindt u het voor kinderen of voor volwassenen?
- Helpt de acceptatie van Zacheüs u bij het komen tot zelfacceptatie?

'Overall mensen' (pag. 7)

- Wat denkt u dat groter is: de veroordeling van mensen of de zelfveroordeling van Zacheüs?
- Hoe is de betekenis van de naam Zacheüs (lees pag. 7 en de tekst op pag. 9) verbonden met dit verhaal, denkt u?
- Als u dit verhaal zou uitspelen, welke rol of plek zou u innemen in het verhaal?
- Waar deed u ooit een stap opzij om ruimte te maken voor een ander?

'Neersabelen of hooghouden' (pag. 10)

- Heeft u ervaring met pestgedrag via app, mail of andere sociale media? Of kent u het uit uw omgeving?
- Heeft u dit vroeger op school meegemaakt?
- Zacheüs kon veranderen omdat hij eerst bemind werd, lezen we in de tekst van Folly Hemrica. Helpt het besef aanvaard te zijn u ook bij uw manier van leven?

- Ieder mens kent het verlangen erbij te horen en te mogen zijn wie we zijn. In hoeverre helpt uw geloof u om dit verlangen vervuld te weten?

'De reis van ons leven' (pag. 11)

- De weg van Jezus is de weg van roeping naar bestemming, schrijft Beatrice Jongkind. Heeft u zich op deze weg aangesproken gevoeld zoals een van de Bijbelse figuren, die hier bij name genoemd worden?
- Jongkind schetst Jeruzalem als plek van crisis en bestemming. Als u aan Jeruzalem denkt, hoe ziet u die stad?
- De leerlingen moesten na Pasen terug naar Galilea. Waarom zou dat zijn, denkt u?

'De Sprong' (pag. 12-13)

- Als u een bijbelverhaal in de ik-vorm zou mogen vertellen, zoals Tanja Viveen hier in de huid van Zacheüs kruipt, welke Bijbelse persoon zou u dan kiezen?
- Carrière maken om mee te tellen, gezien te worden, hoe belangrijk vindt u dat?
- Mensen die werkten voor de vijand, collaboreerden, werden in de Tweede Wereldoorlog ook zwaar verguisd en na die tijd veroordeeld. Kinderen van deze mensen hebben er nog steeds last van. Bent u dat in uw omgeving (misschien zelfs in de kerk) tegengekomen?
- De betekenis van zijn naam paste uiteindelijk bij Zacheüs. Wat betekent uw naam? Vindt u hem passend?

'Tijd voor actie' (pag. 14)

- Heeft u het verhaal van Zacheüs weleens gelezen uit het perspectief van een eerlijker verdeling?
- Is dit een vaak vergeten aspect van het verhaal?
- Wat vindt u van deze uitleg van Thandi Soko-de Jong? Thandi Soko-de Jong daagt ons uit om - net als Zacheüs - te ontdekken wat wij in onze situatie moeten doen of zouden kunnen veranderen. Welke positieve verandering zou u wel in gang willen zetten?
- Thandi Soko-de Jong citeert bisschop Desmond Tutu die zegt dat neutraliteit in situaties van onrecht gelijk staat aan kiezen voor de onderdrukker. Welke neutraliteit is of was in uw geval misschien niet goed?

Om mee af te sluiten

Zing of luister naar het (bekende) lied van Hanna Lam over Zacheüs uit haar bundel *Alles wordt Nieuw*, deel I, nr 24.

Bid vervolgens samen het gebed van Ignatius de Loyola op pag. 15.

ds. Jacqueline Dam-Oskam, Protestantse Kerk in Nederland

Op theologie.nl/gesprekssuggesties vindt u alle gesprekshandreikingen bij de nummers van *Open Deur* vanaf januari 2007.

[Neem een proefabonnement van drie nummers.](#)